

POCHLEBNIK (41) *sb m*

Teksty nie oznaczają ó oraz é; o prawdopodobnie jasne (tak w po-).

sg N pochlebnik (6). ◇ *D* pochlebnikowi (2). ◇ *A* pochlebnika (5). ◇ *I* pochlebni(e)m (1). ◇ *pl N* pochlebnicy (11). ◇ *G* pochlebnik(o)w (5). ◇ *D* pochlebnik(o)m (2). ◇ *A* pochlebni (5). ◇ *I* pochlebni (4), [pochlebni(a)mi].

Sł stp notuje, Cn s.v. pochlebca, Linde XVI – XVII w.

Ten, kto postępuje wobec kogoś tak, aby zyskać jego względy, najczęściej: chwając go, przytakując; adulator Mmer¹, Cn; arrisor divitium, assentator, colax, palpator, palpo, secundarius Cn (41) : BierEz K3, R3; Mymer¹ 34v; W nienawisci miey pochlebni rownie iako fałszniki boć oboi nie prawie myślą. BielŻyw 43, 41; Bośmy bracia nigdy nie byli w mowie pochlebni [in sermone adulationis] Leop 1. Thess 2/5; RejZwierz bb2v, 115v, 116; Miei ná dobrym baczeniu/ dobre Vrządni/ Wyżeń od łwego dworu/ błazny pochlebni. BielSat N4v; Iulius Cefarz pochlebnikowi milczeń kazał. RejZwierz 50 marg; Xerxes on wielki krol/ gdy był niezliczone woysko ná Grecię wywiodł/ tedy pochlebni około niego zaskakowali powiedaiąc: Iżby trzebá y szyrszego swiathá y przetrzeńszego morzá ná takie woyská. (marg) Xerxefá pochlebni vwiedli. (-) RejZwierz 50, A6, 23, 49v, 50v, 89v marg (12); NiemObr 48.

pochlebni czyj [w tym: pron poss (3), ai poss (3), G sb i pron (3)] (9): tego tilko człowiek żądać ma [...] aby mu niebyła potrzeba ludzkim pochlebniem być BielŻyw 83; [Aleksander do służebnika:] ieflis obaczył [na mnie jakąś wadę] á zataił byłes moy zdraycza, á iawny pochlebni. BielŻyw 167; BielKron 194, 195v; RejAp BB4, 143; włuchawłszy [Roboam] mlódey rády pochlebniow swoich/ połamał práwá á wolności poddánym łwoim RejZwierz 45; Acz [...] zdobywaią się nowi Papiescy pochlebni/ łzperuiąc we włzytkim piłmie czymby tę łwoię głowę zmyłoną/ przypłtrzyć y zaleć mogli NiemObr 40, 58; [OrzŻyw 221].

W połączeniach szeregowych (2): RejPos 227; áno się około niego [króla] wielzaią podłzczuwacze/ podłzeptacze/ á pochlebni mární/ wiadac go ná łwowlny żywot RejZwierz 49.

W porównaniach (4): Pochlebni gorłzy niż krucy. RejZwierz 49 marg; Pochlebni iáko łzkorpion. RejZwierz 49 marg [idem] Bbbv [2 r.].

Szeregi: »pochlebni a kochanek« (1): komu więcej wierzyć mamy/ iefliże pochlebnikom á kochánkom they małpy włzeteczney [tj. papiestwa] RejAp 143.

»obleśnik, pochlebni« (1): Azałz nie łrogié práwo ná obleśniká/ ná pochlebniá/ iż go ludzie między łobą podawaią/ iáwnie z niego łzydzą RejZwierz 96.

Przen (1) :

Wyrażenie: »pochlebni świata tego« = ten, kto chce przypodobać się światu, tj. ma na względzie tylko sprawy ziemskie (1): [Pan] Każe się theż nam łtrzedz pyełczków á pochlebniow łwiatá tego/ ktorzy prze pożytki doczeńne łwoie/ zátłumiáią łwiętą prawdę á náukę iego. RejPos 11.

Szereg: »pieszczek a pochlebni« (1): RejPos 11 cf Wyrażenie.

a. Oszcerca, donosiciel [czyj] (1) : Zeno nikogoy nie wydał/ ále owłzem pochlebni iego [Falarysa króla sycylijskiego]/ o ktorych wiedział/ ktorzy mu okruciełstwá pomagáli w tę winę kładł. Phil K2.

Synonimy cf POCHLEBCA.

Cf **POCHLEBCA, POCHLEBIACZ, POCHLEBKA**

EW, (JDok)